

Kommunledningsförvaltningen
Caroline Kristensson

2023-05-23

Dnr KS 2023-528

Kommunstyrelsen

Uppföljning av medel från klimatkompensation 2016-2022

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Uppföljning av medel för klimatkompensation 2016-2022 godkänns.
2. Justeringar av procentsatser för avgifter inom systemet för klimatkompensation godkänns.
3. Kommundirektören får i uppdrag att även fortsättningsvis inarbeta plan för årliga aktiviteter i Kommunledningsförvaltningens verksamhetsplanering.

Ärende

Enligt beslut om klimatkompensation (KS 2012-327) ska genererade medel användas till klimatrelaterade förbättringsåtgärder. Inledningsvis främst till arbetet med kommunens gröna resplan (KS 2012-327) och i förlängningen till insatser för att nå målet om en koldioxidneutral kommun 2025. I ärende KS 2020-812 beslutades att grön resplan skulle upphöra och att styrningen istället skulle ske genom policy för mobilitet, fordon och upphandlade transporter samt åtgärder i klimat- och energiprogrammet och övriga styrdokument inom transportområdet.

Uppföljningen visar att medel använts enligt det beskrivna syftet och fram till och med 2019 har medel både använts för att bekosta en projektledare inom arbetet med grön resplan samt projektkostnader för det. Då det varit fördelaktigt att kombinera arbetet med andra utrednings- och informationsinsatser har kostnaden för projektledare för grön resplan sedan 2020 ingått i ordinarie budgetramar hos hållbarhetsenheten och medel har enbart använts till olika projekt istället. Medel för att bekosta hela arbetet med grön resplan har alltså inte enbart utgjorts av intäkter från klimatkompensation utan även av andra medel från hållbarhetsenheten.

Nivåer för avgifter inom systemet för klimatkompensation baseras på utsläpp av koldioxid från de olika bränsletyperna eller aktiviteter. Eftersom administrationen av avgifterna sker via kommunens ekonomisystem, är kompensationsnivåer beräknade på pris per liter/kilo/kilometer. Sedan införandet 2015 har det hänt en del med prisbilden för framförallt drivmedel

och även när det gäller nivåer av koldioxidutsläpp per liter för fossila bränslen med anledning av reduktionsplikt. Utifrån prisökningar men oförändrade utsläppsnivåer för fossilfria drivmedel föreslås en sänkning av avgifterna för dessa. För bensen och diesel föreslås att en ändring avvaktas eftersom reduktionsplikten väntas ändras vid årsskiftet, vilket kommer att innebära ökade utsläpp och förväntade lägre priser för de fossila bränslena.

Aktiviteter kopplat till systemet för klimatkompensation är sedan tidigare inarbetat i Kommunledningsförvaltningens verksamhetsplanering, och Kommundirektören föreslås få i uppdrag att göra så även fortsättningsvis.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Uppföljning av medel från klimatkompensation 2016-2022, 2023-05-23

Bakgrund

Användning av genererade medel

Enligt beslut om klimatkompensation (KS 2012-327) ska genererade medel användas till klimatrelaterade förbättringsåtgärder. Inledningsvis främst till arbetet med kommunens gröna resplan (KS 2012-327) och i förlängningen till insatser för att nå målet om en koldioxidneutral kommun 2025. I ärende KS 2020-812 beslutades att grön resplan skulle upphöra och att styrningen istället skulle ske genom policy för mobilitet, fordon och upphandlade transporter samt åtgärder i klimat- och energiprogrammet och övriga styrdokument inom transportområdet.

Tabellen nedan visar vilka intäkter som under perioden 2016-2022 genererats av kommunens klimatkompensationssystem och till vilket syfte medlen sedan använts i kommunorganisationen.

År	Genererade intäkter (kr)	Medel använts till	Upparbetade kostnader (kr)
2016	576 271	Projektledare grön resplan	291 700
		Projektkostnader grön resplan	79 415
		<i>Summa</i>	<i>371 115</i>
2017	605 289	Projektledare grön resplan	357 000
		Projektkostnader grön resplan	198 715,35
		<i>Summa</i>	<i>555 715</i>
2018	565 366	Projektledare grön resplan	357 000
		Projektkostnader grön resplan	167 933
		<i>Summa</i>	<i>524 933</i>
2019	496 839	Projektledare grön resplan	197 636
		Projektkostnader grön resplan	25 224
		<i>Summa</i>	<i>222 860</i>

2020	279 394	Grön resplan, cykelgarage	108 908
		Projektkostnader grön resplan	10 202
		<i>Summa</i>	<i>119 110</i>
2021	232 966	Projektkostnader grön resplan	54 697
		<i>Summa</i>	<i>54 697</i>
2022	429 629	Grön resplan - pilotprojekt cykelställ, Tornhagsskolan	90 000
		<i>Summa</i>	<i>90 000</i>
<i>Summa totalt 2016- 2022</i>	<i>3 185 754</i>	<i>Summa använda medel totalt 2016-2022</i>	<i>1 938 430</i>

Uppföljningen visar att medel använts enligt det beskrivna syftet och fram till och med 2019 har medel både använts för att bekosta en projektledare inom arbetet med grön resplan samt projektkostnader för det. Då det varit fördelaktigt att kombinera arbetet med andra utrednings- och informationsinsatser har kostnaden för projektledare för grön resplan sedan 2020 ingått i ordinarie budgetramar hos hållbarhetsenheten och medel har enbart använts till olika projekt istället. Medel för att bekosta hela arbetet med grön resplan har alltså inte enbart utgjorts av intäkter från klimatkompensation utan även av andra medel från hållbarhetsenheten.

Gällande genomförda åtgärder inom ramen för grön resplan så har arbete skett med många olika inriktningar utifrån syftet att minska klimatpåverkan från arbetspendling och tjänsteresor. Det har bland annat gjorts satsningar för att öka andelen som cyklar och pilotprojekt med cykelparkeringar har gjorts två gånger. Informationsinsatser har också varit en viktig del av arbetet. En uppföljning av arbetet med grön resplan gjordes 2022 (KS 2020-812) och den visade exempelvis att fler cyklar inom tjänsten, att fler möten sker digitalt och att fler reser med kollektivtrafik eller cyklar till jobbet och att färre tar bilen.

Det varierar hur mycket av de genererade klimatkompensationsmedlen som har upparbetats under åren. Medel som inte upparbetats har årligen återförts till kommunens samlade budgetmedel. Under uppstartsåret 2016 förbrukades nära två tredjedelar av de genererade medlen och därefter drygt 90 procent under 2017-2018. Under 2019 skedde en överlämning av projektledarskapet

från HR till Hållbarhetsenheten i samband med att den första perioden av Grön resplan avrapporterades. Vid personalbyte och uppstart av den andra perioden tog det lite tid för arbetet att komma igång samtidigt som del av kostnaderna för projektledarskapet integrerades i andra uppgifter och utgifter, vilket avspeglades i att knappt hälften av medlen upparbetades.

Åren 2020-2021 präglades av pandemin; osäkerheten kring hur mycket resor som skulle kunna göras, och därmed medel som skulle komma in på klimatkompensationskontot, var stor. Projektledaren för Grön resplan var placerad i krisledningsarbete, vilket även var fallet för större delen av förvaltningarnas strategiska resurser. Mottagarkapaciteten hos förvaltningarna för olika typer av insatser/kampanjer var också mycket begränsad under pandemin. Sammantaget innebär detta att en stor andel av de genererade medlen inte upparbetades under pandemiåren.

För 2022 försenades, i ett sent skede, ett pilotprojekt för ökad cykling som genomfördes tillsammans med Lejonfastigheter. Förseningen, som delvis berodde på leveransproblem, innebär att en beräknad utgift om 315 000 kronor istället försköts till att belasta 2023 års medel.

Kommunledningsförvaltningen avser att fördjupa verksamhetsplaneringen inom området och fortsätta nyttja medlen från klimatkompensationskontot som möjliggörande inom området hållbart resande. Att i än högre grad engagera och stödja förvaltningarnas arbete och genomförande av insatser är prioriterat, till exempel genom att utreda möjligheterna att avsätta medel från klimatkompensationskontot för att genomföra insatser som föreslås av förvaltningarna. I tidigare uppföljning av arbetet inom Grön resplan betonades också vikten av att bygga en kultur för hållbart resande inom kommunen, och att växla upp arbetet utifrån de insatser som redan gjorts. Kravställningar i upphandling och utredning om fordonsanvändning bedömdes också som viktiga insatser, vilket är sådant som kommunledningsförvaltningen arbetar med.

Förslag till justering av avgifter

Nivåer för avgifter inom systemet för klimatkompensation baseras på utsläpp av koldioxid från de olika bränsletyperna eller aktiviteter. Eftersom administrationen av avgifterna sker via kommunens ekonomisystem, är kompensationsnivåer beräknade på pris per liter/kilo/kilometer. Sedan införandet 2015 har det hänt en del med prisbilden för framförallt drivmedel och även när det gäller nivåer av koldioxidutsläpp per liter för fossila bränslen med anledning av reduktionsplikt. Utifrån prisökningar men oförändrade utsläppsnivåer för fossilfria drivmedel föreslås en sänkning av avgifterna för dessa för att de inte ska missgynnas i förhållande till fossila drivmedel. För bensin och diesel föreslås att en ändring avvaktas eftersom reduktionsplikten

väntas ändras vid årsskiftet, vilket kommer att innebära ökade utsläpp och förväntade lägre priser för de fossila bränslena.

Följande nivåer rekommenderas för de fossilfria drivmedlen:

- 2,5 % för HVO och biogas (tidigare 5%)
- 5 % för etanol (tidigare 10%)

För de fossila drivmedlen, bensin och diesel, är avgiften 20 %. Kommunledningsförvaltningen har för avsikt att återkomma kring procentsatserna för fossila drivmedel vid senare tillfälle. En översyn av dem sker nu utifrån förändringar i reduktionsplikten.

Aktiviteter kopplat till systemet för klimatkompensation är sedan tidigare inarbetat i Kommunledningsförvaltningens verksamhetsplanering, och Kommundirektören föreslås få i uppdrag att göra så även fortsättningsvis.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagen justering av avgiftsnivåerna för fossilfria drivmedel förväntas bidra till viss minskad kostnad hos berörda förvaltningar, samtidigt som genererade medel till klimatkompensationskontot förväntas minska något.

Kommunala mål

Det kommunala mål som främst berörs är En ledande kommun i miljö- och klimatarbetet. **Jämställdhet**

Jämställdhetsanalys har inte genomförts.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Samtliga förvaltningsdirektörer
Hållbarhetschef